

ДЕФІЦИТ БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ЗМЕНШЕННЯ

студент гр. М-01 Перфільєва О. О.

На даний момент налічується близько 240 держав і тільки 8-10 держав з них мають бездефіцитний бюджет. Україна в ряд цих держав не входить. Розгляд проблеми державного дефіциту нашої країни на сьогоднішній день є досить актуальною темою, оскільки він викликає ряд проблем, які необхідно вирішити.

Необхідно констатувати, що в Україні значно зріс державний борг на 59927495,6 тис. грн.. Це негативно позначається на стані збалансованості бюджету наступних років, оскільки навантаження на погашення основної частини боргу та виплату процентів за боргом відбуваються за рахунок видаткової частини державного бюджету. Необхідно зазначити, що більшість запозичень, взятих Україною протягом цих років, залучалися на коротко- та середньостроковій основі. Це негативно вплине на стан бюджетної політики країни, адже необхідно щорічно виплачувати значні відсотки за користування кредитними ресурсами та великі суми на погашення основної суми боргу.

Для аналізу бюджетного дефіциту України слід розглянути таблицю 1. Як видно з даних показників при збільшенні доходів бюджету за статистикою і збільшуються видатки. Зокрема у державному бюджеті України у 2011 році доходи збільшились на 26 469 175,3 тисячі гривень порівняно із 2010 роком. А видатки збільшились на 14 172 667,4 тисячі гривень. Позитивним явищем є перевищення доходів над видатками. Але з іншої сторони хоч і дефіцит бюджету зменшився на 12 296 507,9 тисяч гривень та його існування збереглося.

Таблиця 1 – Розподіл доходів та видатків державного бюджету за 2009 – 2011 роки (тис.грн)

	Доходи	Видатки	Дефіцит бюджету	Державний борг
2009 р.	245309356,4	274156440,7	28847084,3	193076747,3
2010 р.	254995704,1	307748182,9	52752478,8	315715906,3
2011 р.	281464879,4	321920850,3	40455970,9	375643401,9
Відхилення у 2011 р. від 2009 р.	36155523	47764409,6	11608886,6	182566654,6
Відхилення у 2011 р. від 2010 р.	26469175,3	14172667,4	- 12296507,9	59927495,6

Надходження внутрішніх запозичень на фінансування державного бюджету за 2011 рік порівнювали 53,4 млрд. грн., з яких 27,0 млрд. грн. становлять надходження від випуску ОВДВ для фінансування дефіциту державного бюджету, 8,9 млрд. грн. – для капіталізації банківських установ, 12,5 млрд. грн. – поповнення статутного фонду НАК «Нафтогаз України» та 5 млрд. грн. – для кредитування Аграрного фонду.

Надходження від зовнішніх запозичень на фінансування державного бюджету за 2011 рік становили 27,3 млрд. грн., з яких: 22,7 млрд. грн. становлять надходження від випуску ОЗДП, 4,6 млрд. грн. – кошти на впровадження спільних з міжнародними фінансовими організаціями проектів розвитку.

Майже половину дефіциту бюджету у 2011 році було профінансовано за рахунок неборгових джерел. Так, від приватизації державного майна у 2011 році до загального фонду Державного бюджету України надійшло 11,5 млрд. грн., що на 14,8 відсотка перевищує показник, затверджений Верховною Радою України.

Не зважаючи на дефіцит, держава може нормально існувати та виконувати свої функції. Цей факт підтверджується світовим досвідом таких країн як США, Японія. Так бюджетний дефіцит США в 2011 році фінансовому році склав 1,3 трлн доларів, або 8,6% ВВП, в той же час відповідний показник в Японії склав 10% від ВВП.

В умовах ринкової економіки дефіцит може бути корисним у випадку, коли при спаді виробництва держава витрачає більше грошей, ніж одержує: він забезпечує збільшення попиту, в тому числі купівельної спроможності населення. Споживачі починають більше купувати, підприємці – більше продавати. Внаслідок цього зростають обсяги виробництва і скорочується безробіття.

У порівнянні зі світовими тенденціями, дефіцит бюджету України є не досить великим, однак він присутній. Для зменшення дефіциту можна прийняти такі шляхи, як зміна бюджетних витрат, зокрема на органи державного управління. Їх необхідно зробити меншими. Також я вважаю, що потрібно розробити більш чітку фінансову стратегію розвитку України, збільшити контроль за використанням видатків бюджету, а також ввести більш ефективний механізм оподаткування. Реалізація цих заходів приведе до позитивних зрушень в економіці держави.

Науковий керівник: ст. викладач Касьяненко Т. В.